

Motion till Ingenjörfullmäktige

Vad gör Sveriges Ingenjörer för att skapa ramar för ett mer hållbart distansarbete?

Bakgrund:

Precis som Torsten Kjellgren beskriver i rapporten *Distansarbete och kostnader - Striden om de 87 miljarderna* som presenterades i december 2021 har distansarbete tagit en ny roll i arbetslivet för många. Rapporten hänvisar till PTK:s Rekommendationer om distansarbete framtaget i september 2021.

Det vi nu frågar oss är hur den kunskapen som sammanställts i de nämnda rapporterna har använts? Hur har vi som förening givit stöd till våra medlemmar gällande distansarbete?

Redan i Kjellgrens rapport nämns att en betydande andel arbetsgivare inte har agerat kraftigt nog för att säkerställa den arbetsmiljö som krävs. Då undrar vi hur vi som förbund agerar för att motverka detta.

Distansarbete är såklart inte bara negativt, för många arbetstagare är den ökade flexibiliteten att kunna jobba hemifrån högt värderat då det bland annat kan hjälpa att få ihop livspusslet.

Vi ställer oss frågan hur Sveriges Ingenjörer arbetar för att säkerställa bra villkor inom ramen för distansarbete för både de medlemmar som inte vill jobba på distans men uppmanas av arbetsgivaren, samt de medlemmar som efterfrågar möjligheten till distansarbete samt har en arbetssituation som tillåter det. Borde distansarbete regleras mer i kollektivavtalen?

Vi tycker därför att Sveriges Ingenjörer ska kartlägga konsekvenser och strukturer som berör distansarbetet samt förtydliga hur Sveriges Ingenjörer jobbar med detta. Hur ser vi till att våra medlemmar har villkor i världsklass gällande distansarbete?

Vi föreslår därför fullmäktige besluta att uppdra åt förbundsstyrelsen

att öka kunskapen om distansarbetets konsekvenser och dela denna med medlemmar och lokala klubbar.

att förse förbundet med erhållen kunskap kring distansarbete för att förbättra stödet till sina medlemmar.

Namn och kontakt:

Luciano Quaglia Casal, luchi_casal@hotmail.com, Ingenjörer för ett hållbart samhälle

Jesper Aspelin, Jesper.Aspelin@me.com, Ingenjörer för ett hållbart samhälle

Sara Lindefeldt, sara.lindefelt@gmail.com, Ingenjörer för ett hållbart samhälle

Förbundsstyrelsens yttrande över motion om

Vad gör Sveriges Ingenjörer för att skapa ramar för ett mer hållbart distansarbete?

Motionen angränsar till motionen 18.12 och därmed är svaren i dessa två motionssvar näst intill identiska. Motion 18.11 ställer frågan om distansarbete bör få plats i kollektivavtalen och hur reglerna på arbetsmarknaden kan struktureras bättre för att skapa ett hållbart arbetsliv samt hur det arbete som görs på kansliet ytterligare kan komma lokalavdelningar och förtroendevalda tillhanda.

Förbundsstyrelsen finner att det är en bra och viktig fråga som motionären tar upp. Den nya tidens arbetsliv och den förändrade arbetstidshantering som det medfört är en fråga som är viktig för förbundets medlemmar och har de senaste åren blivit alltmer prioriterad bland dem, inte minst sedan hybrid- eller hemarbete ökat i omfattning. Allt fler medlemmar vittnar om att arbetsbelastningen är för hög och att gränsdragningen mellan arbete och fritid suddas ut. Samtidigt visar förbundets utredningar att denna nya form av arbete av många medlemmar ses som ett ska-krav att ställa på en arbetsgivare och att man värderar möjligheten till hybrid- eller hemarbete så högt att man skulle byta arbete om möjligheten inte skulle finnas.

Förbundsstyrelsen instämmer med motionären att frågan är mycket prioriterad och därför har förbundsstyrelsen uppdragit åt delegationerna inför avtalsrörelsen 2023 att särskilt beakta yrkanden om framtagande av avtal om hybrid- eller hemarbete och som ska bygga på individens frivillighet.

För såväl arbetsgivare som arbetstagare finns det fördelar och vinster med att arbetstagaren arbetar självständigt samt kan planera och förfoga över sin tid. Men flexibilitet och frihet i arbetstidens förläggning tillsammans med en hög arbetsbelastning leder till risker för ohälsa.

Förbundet har utrett arbetstidsregleringen i kollektivavtalen under hösten 2021. Slutsatsen av utredningen gav vid handen att problematiken med arbetstidsregleringen även kopplat till hybrid- eller hemarbete i mångt och mycket är kopplat till felaktig tillämpning av arbetstidsreglerna och bristande kunskap från medlemmarnas sida i vad de har rätt att kräva och från arbetsgivarnas sida i vilka krav de ska uppfylla. Läger man detta ovanpå den högre omfattningen av hybrid- eller hemarbete så är det enligt förbundsstyrelsens bedömning klarlagt att förbundet fortsatt behöver arbeta med frågan.

Frågan om hybrid- eller hemarbete kan å ena sidan ses som en särskild fråga om ett nytt arbetssätt innefattande arbetstidsregler, försäkringsfrågor, kostnadsersättningar och behov av förändrad arbetsorganisation. Å andra sidan kan man se på hybrid- eller hemarbete utifrån det regelverk som redan finns i lag och kollektivavtal. Många av de fel och brister förbundet stöter på i fråga om hybrid- eller hemarbete är även allmängiltiga i fråga om arbetstidsregleringen och de brister som förekommer i tillämpningen av densamma.

Mot bakgrund av att förbundet funnit att det även i övrigt brister i tillämpningen av arbetstidsregleringen har kansliet under de senaste åren arbetat med frågor som rör arbetsmiljö och framför allt distansarbete:

- 2019 publicerades rapporten Det gränslösa arbetslivets utmaningar och möjligheter.
- Hösten 2020 genomfördes en enkät tillsammans med ANE (Association of Nordic Engineers) kring det gränslösa arbetslivet. Detta resulterade i en gemensam rapport som publicerades hösten 2021, Sustainable Limitless Work - Opportunities, Challenges and Future Scenarios.

- I september 2021 genomförde förbundet ett webinarium kring det gränslösa arbetslivet, Gränslöst arbetsliv – det nya normala?
- På vår webb finns texter kring distansarbete, dessa uppdateras vid behov.
- Förbundet har genom PTK varit representerat i en förstudie kring den hybrida arbetsplatsen som genomförts i Prevents regi.
- 2022 publicerades rapporten Distansarbete - avgörande kriterium när ingenjören väljer arbetsgivare. Resultatet bygger på en enkät till förbundets medlemmar.
- Förbundet delar varje år ut Levi-priset där vi uppmärksammar ingenjörernas roll för utveckling av en god arbetsmiljö.

Utöver det har det även kansliet påbörjat en rapport kring arbetstid i det gränslösa arbetslivet där syftet är att mer på djupet utreda våra medlemmars uppfattningar och utmaningar.

Sveriges Ingenjörer anser att villkoren i arbetslivet ska vara goda och ge en rimlig fördelning mellan arbete, vila och rekreation samt befrämja god hälsa.

Förbundet arbetar ständigt med att stötta och sprida kunskap om rapporter, utbildningar och seminarier till både förtroendevalda och medlemmar. Motionären upplever dock att det kan göras mer och det tar förbundsstyrelsen till sig det i arbetet med den fortsatta planeringen.

Med utgångspunkt i ovanstående yttrande föreslår förbundsstyrelsen fullmäktige besluta

att intentionen i motionen **beaktas redan**.